

مهدی ایرانی کرمانی، در گفت و گو با «اقتصاد کرمان» ارایه کرد

تحلیلی از مسؤلیت اجتماعی بنگاه‌های اقتصادی

اقتصاد کرمان: مسؤلیت اجتماعی بنگاه‌های اقتصادی از جستارهای اخلاق کسب و کار است که به نقش این بنگاه‌ها در حوزه اجتماع و مجموعه وظایف و تعهدات یک شرکت یا بنگاه اقتصادی در قبال حفظ، مراقبت و کمک به جامعه‌ای که در آن فعالیت می‌کند، می‌پردازد. این مسؤلیت از جستارهای اقتصادی و مالی فراتر می‌رود و پیش برنده سود و منفعت اجتماعی و فراتر از منافع سازمان است. با این وجود، این نگرانی همواره وجود داشته که واحدهای اقتصادی نسبت به سیاست‌ها، برنامه‌ریزی و اعمال خود پاسخگو نباشند و به نوعی از پذیرفتن مسؤلیت اجتماعی خود سر باز زنند؛ مسئله‌ای که در سال ۹۳ و در بیان استاندار کرمان هم مشاهده شد آنجا که یکی از شرکت‌های بزرگ استان را خطاب قرار داد و با انتقاد از عدم پایداری بنگاه اقتصادی مورد اشاره به مسؤلیت اجتماعی اش، گفت: مگر می‌شود شرکت‌های متمدن استان در زمینه توانمندسازی مردم هم‌جوار خود هیچ گامی بر نهند در حالی که شرکت‌های توسعه‌گرا در دنیا، به مسؤلیت اجتماعی خود پای بند هستند. در روی دیگر این سکه اما برخلاف این تصور عمومی در ایران و کرمان که صاحبان بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی، تنها به سود و زیان اقتصادی خود می‌اندیشند و نسبت به مسؤلیت اجتماعی خود بیگانه هستند، کارآفرینان و فعالانی را در بخش‌های مختلف اقتصادی شاهد هستیم که کاملاً به مسائلی جامعه‌ی خود توجه دارند و به مسؤلیت جامعه خود واقفند و البته تعدادشان هم کم نیست.

در این شرایط، با مهندس مهدی ایرانی کرمانی که در دوره هفتم فعالیت اتاق بازرگانی کرمان ریاست کمیسیون فرهنگی و اجتماعی را بر عهده داشت و خود از کارآفرینان و فعالان اقتصادی بنام استان است، به گفتگو نشستیم تا تحلیل وی از موضوع حایز اهمیت مسؤلیت اجتماعی با نگاه به مسائل کرمان را تقدیم مخاطبان خود کنیم:

مهدی ایرانی با اشاره به سوابق فعالیت خود در بخش‌های مختلف اقتصادی و انجمن‌ها و کمیسیون‌های اتاق کرمان، گفت: با توجه به اهمیت و ضرورت مسئله بازسازی سرمایه اجتماعی که در دولت‌های نهم و دهم آسیب‌های جدی دید و پیوند و اعتماد بین افراد و واحدهای اجتماعی را از هم گسسته شد، مسؤلیت کمیسیون فرهنگی و اجتماعی دوره هفتم اتاق کرمان را پذیرفتم تا به طور جدی‌تر به بحث سرمایه اجتماعی، آسیب‌شناسی و ترمیم آن و نقش آن در توسعه اقتصادی-اجتماعی استان کرمان در چارچوب فعالیت‌های اتاق بازرگانی کرمان بپردازم.

وی با بیان اینکه سرمایه اجتماعی، شبکه‌ای از روابط اجتماعی است که با هنجارها و شاخص‌هایی مانند اعتماد، مشارکت مدنی و مسؤلیت اجتماعی سنجیده می‌شود و در جامعه‌ای که هر یک از شاخص‌های یاد شده در آن زیاد باشد از سرمایه اجتماعی بالایی برخوردار است و در مقابل در جامعه‌ای که فاقد سرمایه اجتماعی کافی است، سایر سرمایه‌ها ناقص می‌مانند و تلف می‌شوند. ایرانی تصریح کرد: از این رو موضوع سرمایه اجتماعی به عنوان یک اصل اساسی برای نیل به توسعه پایدار محسوب می‌شود و مدیران و دولت‌مردانی که بتوانند در سازمان خود سرمایه اجتماعی ایجاد کنند، راه کامیابی شغلی و سازمانی خود را هموار می‌سازند و بدون این مهم پیمودن راه‌های توسعه و تکامل فرهنگی و اقتصادی ناهموار و دشوار می‌شود و خطر افتادن آن جامعه به تله اجتماعی بالا

می‌رود.

وی افزود: برای این که مصداقی سخن گفته باشم، نمونه‌ای از تله اجتماعی را مثال می‌زنم. به نظر من یکی از بزرگ

ترین بازارهای بالقوه برای خرما استان (به ویژه وارینته مضافتی) بازار چین است، چون هم ذائقه شیرین پسندی دارند و هم روز به روز ثروتمندتر و مصرف‌گراتر می‌شوند اما تقریباً هیچ یک از صادرکنندگان ما نه به تنهایی در صدد بازاریابی و تبلیغات و معرفی این محصول به بازار چین هستند، چون فکر می‌کنند دیگر صادرکنندگان از سرمایه‌گذاری آن‌ها بهره‌بردار می‌خواهند کرد و نه آن قدر اتحاد و انسجام و اعتماد بین خودشان دارند که متفقا و دسته‌جمعی اقدام به این کار کنند. حاصل آن است که خرماهای مضافتی در سردخانه‌ها می‌مانند که این جلوه‌ای از سرمایه اجتماعی پایین است و اگر اجازه دهید برای درک مفهوم سرمایه اجتماعی کمتر انتزاعی و بیشتر مصداقی حرف بزنم: شیوع فقر و بیکاری، دروغ، ریا، نفاق، فساد، خشونت، جعل سند، تقلب و کلاهبرداری یعنی نبود سرمایه اجتماعی و برعکس وجود روح همدردی و مهرورزی، کمک به هم نوع نیازمند، نه‌گداپروری و همکاری در فعالیت‌های اجتماعی یعنی حضور و وجود سرمایه اجتماعی بالا.

رییس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی اتاق کرمان در ادامه گفت: مسؤلیت اجتماعی در برگیرنده شفافیت فعالیت‌های اقتصادی براساس ارزش‌های اخلاقی، الزامات قانونی، حفظ حرمت افراد، تشکل‌ها و محیط زیست و حساس بودن به مسائلی اجتماعی، فرا اجتماعی و در اصل ارزش‌آفرینی همه‌جانبه و یکپارچه است، تا بنگاه‌های اقتصادی باور داشته باشند که در یک سیستم جامع و یکپارچه با یکدیگر در حال فعالیت هستند، علاوه بر کسب سود، مسؤلیت آثار و تبعات فعالیت‌های خود را بر تمام بهره‌مندان از احاد جامعه تا محیط زیست در نظر بگیرند و بپذیرند.

وی تصریح کرد: همه مسؤلیت‌های اجتماعی چه حقیقی و چه حقوقی کاملاً داوطلبانه است و بر این ایده استوار است که به جای منفعل بودن نسبت به مشکلات اجتماعی، می‌بایست اقدامی فعال داشته باشیم. مسؤلیت اجتماعی یعنی رفتارهای مضر، مخرب و غیر مسوولانه که ممکن است به جامعه و افرادی که در آن زندگی می‌کنند ضرر بزند را از بین ببریم، تلاش برای برقراری و ایجاد مسؤلیت اجتماعی به افراد، سازمان‌ها، بنگاه‌های اقتصادی و دولت کمک می‌کند تأثیری مثبت بر پیشرفت کار و جامعه داشته باشد.

وی در پاسخ به این سوال که توجه به مسؤلیت اجتماعی چه ضرورتی دارد، افزود: ضرورت اجرای مسؤلیت اجتماعی و تأثیر اجرای آن به منظور التیام گوشه‌ای از آلام جامعه و ایفای نقش موثر در حل مشکلات و معضلات اجتماعی، این روزها بیش از پیش مورد توجه کارشناسان قرار گرفته است. برای بیان بهتر این موضوع، مثال واقعی هسته‌ای فوکوشیما جالب خواهد بود چرا که در اثر